

NATO'yu yıkmaya soyunan devrimcilerin anısına: Deniz'lerin asılmasının ve Kızıldere'nin 50. yılı

Devrimci Marksizm Yayın Kurulu

Türkiye burjuvazisi, ilk gençlik çağından beri komünizm fobisi ile yaşamış, hep ellerinde komünist kanı ile dolaşmıştır. Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve arkadaşlarının, tarihe “15'ler” olarak geçen ilk komünistlerin 28-29 Ocak 1921'de katledilmesinin 100. yıldönümünü analı daha ancak bir yıl oldu. Şimdi sıra Mahir Çayan'ın, THKP-C'den yoldaşlarının ve THKO'dan başka devrimcilerin, yani “10'lar”ın, 30 Mart 1972'de hep birlikte Deniz'leri idamdan kurtarmak için yaptıkları eylem sırasında Kızıldere'de katledilmelerinin, Ulaş Bardakçı'nın 19 Şubat 1972'de İstanbul'un orta yerinde soğukkanlı bir cinayete kurban gitmesinin ve Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın 6 Mayıs 1972'de Ankara'da idam edilmesinin 50. yıldönümünü anmaya geldi. Daha eskiden, 1968'de Amerikan Filosu'na karşı yapılan eylem öncesinde İstanbul Teknik Üniversitesi'nde camdan atılan Vedat Demircioğlu'ndan ve 1969'da İstanbul Beyazıt Meydanı'nda polis kurşunuyla öldürülen Taylan Özgür'den başlayarak 1971'de Sinan Cemgil ve arkadaşlarının Malatya Kürecik yolunda çatışmada hayatını yitirmesine ve Hüseyin

Cevahir'in onların ertesi günü polisle çatışmada ölmesine kadar, sayısız komünist devrimci hayatını yitirmişti. 1972'den sonra en vahim vaka İbrahim Kaypakkaya'nın 18 Mayıs 1973'te Diyarbakır Hapishanesi'nde kendisini konuşturmak için günlerce işkence yapan görevlilere uzun süre direndikten sonra işkence tezgâhında hayatını yitirmesidir.

İşte böyle bir 50. yıldönümüne giriyoruz. Bu bahar aylarında *Devrimci Marksizm* dergisi olarak Mahir'i ve "10'ları", Deniz'leri, Ulaş'ı, bir yıl sonraki Mayıs ayında katledilen İbrahim Kaypakkaya'yı hep birlikte anıyor, hatıraları önünde saygıyla eğiliyoruz.

Türkiye burjuvazisi ta 1921 yılından beri komünistleri baskıya, işkenceye, bazen on yıllar süren hapis cezalarına, sürgünlere, suikastlara, toplu cinayetlere layık görmekte ısrar ediyorsa, bunun hiç kuşku yok önemli nedenleri vardır. Bu nedenlerin başında coğrafya geliyor. En önemlisi, Türkiye'nin dünya tarihinde kapitalizmi ilk kez ilga eden, güçlü ve kalıcı bir işçi devletini ilk kez kuran Ekim devriminin ülkesi olan Sovyetler Birliği gibi heybetli bir devletin güney komşusu olması yatıyor. Bu nedendir ki, Millî Mücadele döneminde Türkiye burjuvazisinin hem Kemalist hem İttihatçı kanatları bir yandan Sovyet Rusya'nın cömert para, silah, diplomasi desteğinden yararlanır ve kendini ona dost gösterirken bir yandan da ülke içinde ve dışında örgütlenen komünistleri her türlü yöntemle bastırmakta birbirleriyle yarışmıştır. Mustafa Suphi ve 15'lerin katlinin, yani Türkiye burjuvazisinin ilk komünist katliamının tam da Millî Mücadele'nin orta yerinde gerçekleşmiş olması hiç de rastlantı değildir. Bütün Anadolu ayağa kalkmışken, devrimci bir alev bu toprakları kavururken komünizmin bu mücadeleden üstün çıkabileceği korkusudur ki 15'lerin katledilmesini ve her yerde komünist faaliyetlerin üzerine çullanılmasını getirmiştir.

Ülke içinde komünistler üzerindeki baskı, cumhuriyetin kuruluşunu izleyen on yıllar boyu da değişmeyen bir özellik olurken, dışarıdaki tutum zamanla değişmiştir. 1930'lu yılların ortalarına kadar Sovyetler Birliği ile çeşitli alanlarda işbirliği yapan, özellikle planlı sanayileşme atılımını Sovyet finansman desteğine dayanarak yürüten cumhuriyet devleti, İkinci Dünya Savaşı yaklaştıkça kendi içindeki faşist kanadın hegemonyasına girmiştir. Bu, elbette anti-komünist eğilimleri daha da sertleştirmiştir.

Ne var ki, savaşın sonunda Türkiye, faşizmin karşısında yer almış olan galiple-
rin doğrultusunu benimseyince de komünizm düşmanlığı sona ermemiştir. Burada dünya dengelerini belirleyen Soğuk Savaş'ın ve NATO'nun özel bir önemi vardır.

Türkiye'nin NATO üyeliğinin 70. yıldönümü

Tesadüftür ama anlamlı bir tesadüf. İçinde bulunduğumuz 2022 yılının bahar ayları Türkiye'de bir devrimci avı fırtınasının 50. yıldönümüdür ama onun hemen öncesinde, 18 Şubat'ta da Türkiye'nin NATO'ya üye olmasının 70. yıldönümü yaşandı. Bu sıralama neredeyse Türkiye burjuvazisinin komünizm düşmanlığının tarihinde yeni bir dönemin açılışının anahtarını ele veriyor. Ama önce Türkiye'nin NATO üyesi haline gelişinin öyküsü üzerinde biraz durmak gerekir.

NATO aslında Orta ve Doğu Avrupa'nın bir dizi ülkesinde Sovyet hâkimiyeti

altında kapitalizmin ortadan kaldırılması ve böylece işçi devletlerinin Berlin'e kadar uzanması karşısında emperyalist sistemin başlattığı "Soğuk Savaş"ın ortak askerî aygıtı olarak 1949'da kurulmuştu. Kurucu üyeler arasında Türkiye yoktu. İsmet İnönü NATO'ya katılmaktan yana idi. 1950 seçimleriyle başa geçen Adnan Menderes İnönü'den de hevesli çıktı. 1950'de Asya'nın doğu ucundaki Kore yarımadasında işçiler ve köylüler ayaklanıp sosyalist devrim zafere ulaşınca Amerika Birleşik Devletleri karşı devrimcileri yanına alarak bir savaş başlattı. Kore devriminden hemen önce zafere ulaşmış olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin de devrimi desteklediği savaşa Menderes Asya'nın en batısından en doğusuna anti-komünist bir savaş için Türk Silahlı Kuvvetleri'nden birlikler gönderdi. 725 Türkiyeli subay ve asker Kore'de hayatını yitirdi. 220 civarında savaş esiri verildi, 175 asker muharebede kayboldu, 2250 civarında asker de yaralandı. Savaş esirlerini ve 2250 asker içinde sakat ve malûl kalanları saymasak bile kayıp askerlerle birlikte bine yakın Türkiye vatandaşı Kore'de Menderes'in NATO ihtirasına kurban verildi. Türkiye 1952'de NATO üyesi yapılarak ödülünü aldı!

Türkiye'nin NATO'ya katılması, bir bakıma İkinci Dünya Savaşı sonrasında emperyalist sistemin bütün kurumlarında fiili olarak yer almasının devamı niteliğini taşıyordu. Sovyetler Birliği'nin de üye olduğu Birleşmiş Milletler'i saymasak bile "zengin ülkeler kulübü" olarak bilinen OECD'den Avrupa Konseyi'ne kadar birçok kurumda Amerikan ve Avrupa emperyalizmleri bu yarı-yoksul, üstelik Müslüman ülkeye birer koltuk önerdiyse bunun elbette bir nedeni vardı. Emperyalizm Türkiye'yi doğuda (NATO terminolojisi ile söylersek Güney Kanada'nda) "komünizm"e karşı bir barikat olarak hazırlıyordu. Böylece, Türkiye burjuvazisinin kendi fitratından gelen içeride komünizm düşmanlığı, emperyalizmle bütünleşme tarihî doğrultusunun ("muasır medeniyet seviyesine ulaşma") gereği olarak bir ikinci halka ile güçlendirilmiş oluyordu. Türkiye burjuvazisi artık sadece kendi adına değil, dünya kapitalizminin fedaisi olarak da komünist avına çıkacaktı.

NATO'nun getirdikleri

NATO üyeliği Türkiye'nin dış politikasına, askerî stratejisine, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin silah sistemlerine, askerî eğitimin yöntemlerine ve içeriğine, komuta kademesinin ideolojik, politik ve askerî yönelimlerine baştan sona damgasını vuracaktı. Ama iş bununla kalmıyordu. Amerikan devletinin ve NATO'nun çeşitli kurumları ülke sathına bir örümcek ağı gibi yayılıyordu. Askerî üsler ve tesisler her taraftaydı. Bunların etrafında küçük kasabalar oluşuyor, her şey Amerikalı erlerin ihtiyaçlarına karşılık vermek üzere düzenleniyordu. Akdeniz'in bekçisi 6. Filo'ya bağlı gemiler, sık sık İstanbul önüne demirliyor, hem gemilerin malzeme tedariki sağlıyor, hem erlerin ihtiyaçları karşılanıyordu. Muhafazakâr, kendine "dini bütün" süsü veren bir hükümetin yönetiminde ve gözetiminde, İstanbul'un Beyoğlu semti en aşağılık eğlence türlerini, alkollü içkileri, insan etini pazarlayan bir batakhaneye haline geliyordu. USIS adıyla tanınan ABD Enformasyon Kurumu, başkentten en merkezî semti Kızılay'a yerleşmişti. Lojistik depoları yöneten Tuslog, ülkenin dört bir köşesine yayılmıştı. ABD Kara ve Hava Kuvvetleri'nin Amerika'nın üsleri ve başka kuruluşları olan ülkelerdeki perakende satış firması olan PX

ağını kuruyordu. PX'in çevresine haşere gibi üşüşen yerli ve millî esnaf sürüleri gayiresmî bir ticaret ağından elde ettikleri Amerikan mallarını ABD piyadeleri ve hava erleri yerine Türkiye gençliğine “Amerikan pazarları”nda satıyordu. Türkiye, Menderes'in deyimiyile “küçük Amerika” olmak için yanıp tutuşuyordu.

Ama NATO ile gelenler bunlarla sınırlı değildi. NATO, İtalya'da Soğuk Savaş sonrasında gün yüzüne çıkarılan belgelerle kanıtlandığı gibi, o ülkede Gladio diye anılan ama başka ülkelerde de örgütlenen gizli ya da yarı-gizli askerî servisler kuruyordu. Türkiye de bir “kanat ülkesi” olarak bu uygulamadan payını aldı. Önce Seferberlik Tetkik Kurulu, bir süre sonra Özel Harp Dairesi, en sonunda da Özel Kuvvetler Komutanlığı adı altında bir “kontrgerilla” teşkilatı kuruldu. Bu andan itibaren Türkiye siyasi tarihine damgasını vuran nice şiddet örgütü ve eylemi, 6-7 Eylül olaylarından 1 Mayıs 1977'ye, Komünizmle Mücadele Dernekleri'nden faşist hareketin çetelerinin işlediği cinayetlere, Maraş katliamından Abdi İpekçi, Kemal Türkler, Uğur Mumcu ve benzeri önde gelen başka kişilere yapılan suikastlara, “1993 konsepti” temelinde Kürt halkına uygulanan mezalime kadar hepsi burada planlandı, bu teşkilatın ajanları veya, mafyanın çeşitli kanatları dâhil, onunla iç içe çalışan örgütlerce uygulandı.

Bazıları bu uç Amerikancılığı sadece Menderes döneminin uygulamalarına bağlamak için fazla mesai yaparlar. İşin aslı öyle değildir. Menderes'i anlamsız ve haksız yere asan 27 Mayısçılar darbenin gerekçesini açıklarken bismillah yerine “NATO'ya ve CENTO'ya bağlıyız” dediler. Kullandıkları ses de darbe bildirisini radyodan okuyan Albay Alparslan Türkeş'in sesiydi. Yukarıda yazdığımız her şey, tepkileri azaltmak için zaman zaman törpülenmiş olsa da, 1960'lı yıllarda da devam etti. 6. Filo İstanbul'a demirlemeyi sürdürdü, devrimci gençlik hareketi ona karşı mücadeleye giriştiğinde karşısında, Seferberlik Tetkik Kurulu imalatı, yine dini bütün Komünizmle Mücadele Derneklerini ve benzerlerini buldu. “Kanlı Pazar” 1969'da yaşandı.

Bütün bu gelişmeler sayesinde Amerika o kadar edepsizleşti ki, sonunda devrimci hareketle başa çıkmak için, Vietnam'da köy yakmakta uzmanlaştığından dolayı “kaynakçı Bob” adıyla şöhret kazanmış bir gayrinizami harp uzmanını Ankara'ya “ABD Büyükelçisi” sıfatıyla tayin etmeye cüret etti. Bir kontrgerilla uzmanını çok güçlü bir orduya sahip bir ülkeye büyükelçi adıyla yollamak çok sık karşılaşılan bir tutum değildir.

Kısacası, NATO üyeliği Türkiye'yi bugün bile kurtulamadığı bir ateşle imtihan içine soktu.

Türkiye devrimci hareketi NATO'ya kafa tutuyor

Hâkim sınıflar içinde ne “şanlı” (siz bunu “sömürgeci” diye okuyun) Osmanlı “geçmişimizi” yüceltenler, ne de Millî Mücadele'nin emperyalizme kafa tuttuğunu ve bağımsız bir Türkiye yarattığını söyleyerek gururlananlar, bu olan bitene itiraz etti. Türkiye'nin içine düştüğü bu zilletin geçmişte övündükleri imajın yüz seksen derece tersi olduğuna bakmadan boyunlarını eğmiş, kendilerine dünya çapındaki emperyalist düzeni korumak için verilmiş olan görevi yerine getiriyorlardı. Türkiye halklarını içine gömüldüğü bu aşağılık konumdan kurtarmaya sadece Türkiye'nin

1960'lı yılların büyük mücadelelerinin içinden doğan yeni bir devrimci hareket girişecekti.

1960'lı yıllar bu topraklarda her şeyden önce işçi sınıfının devasa bir mücadeleye giriştiği bir dönemdi. 31 Aralık 1961'de İstanbul'da düzenlenen büyük Sarayhanede mitinginden başlayarak 1967'de sınıf mücadelecisi sendikacılığın devlet sendikacılığından bağımsızlaşması anlamına gelen DİSK'in kuruluşundan geçerek 15-16 Haziran 1970'te devrimci bir proletarya ayaklanması görünümünde Marmara bölgesine yayılan olaylara kadar burada sayamayacağımız kadar çok olayın yaşandığı bir on yıl, işçi sınıfını Türkiye'nin en büyük güçlerinden biri haline getiriyordu. Toplum artık açıkça sınıflar temelinde yarılmıştı. Her toplumsal sınıf, katman ve kategori bu büyük yükselişten etkileniyor, iki kutup etrafında kümelenen cephe-lerde yerini almaya başlıyordu. Kürt halkı, köylülüğün önemli kesimleri, öğrenci gençlik ve bütün bir ezilenler kitlesi, işçi sınıfının yarattığı ivmenin etkisiyle kendi sorunlarını merkez alarak ileri atılıyordu.

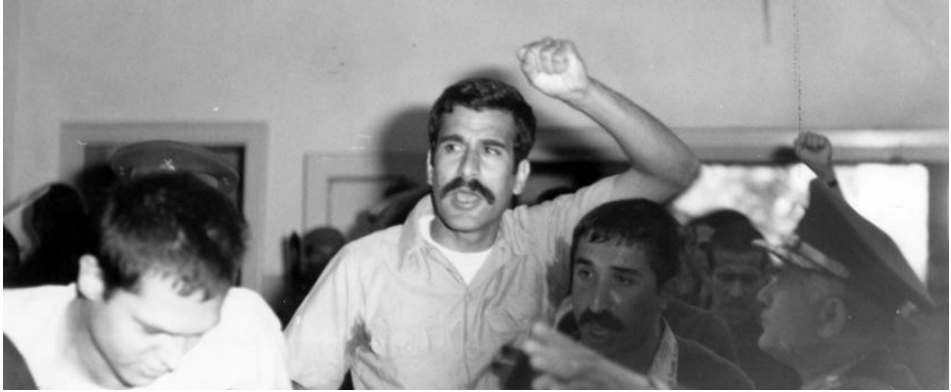
Öğrenci gençlik, bu atılım içinde en öne anti-emperyalizmi çıkardı. Hareket önceleri Kemalist projenin tamamlanması programından tam ayrışmadan yola çıktı. Solda askerî bazı güçlerle el ele yürüme yönünde var olan kimi eğilimlerin etkisinde kaldı. Ama zamanla dünya çapında anti-emperyalizm ile devrimciliği birbirine bağlayan, giderek komünizmin hegemonyasını öne çıkaran hareketlerden de etkilenerek kendi yolunu açmaya, kendi yatağından akmaya başladı. 1968 yılından itibaren İstanbul'da İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nde, Ankara'da ise Ortadoğu Teknik Üniversitesi ile Ankara Üniversitesi'nin özellikle Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde bütünüyle kitleselleşen hareket, "cuntacılık" olarak bilinen ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin en üst kademelerinde bile kendine müttefikler bulduğunu hayal eden bu akımdan kopmakla kalmadı. Aynı zamanda ağır ağır, içinde geliştiği yuva olan ve Türkiye komünist geleneğinin hemen hemen bütün önemli önderlerinin (Mehmet Ali Aybar, Behice Boran, Sadun Aren gibi zaten partinin yönetiminde olanlardan Mihri Belli ve Hikmet Kıvılcımlı gibi TİP yönetimine muhalif olanlara kadar) içinde çalıştığı ya da kıyısında eleştirel saiklerle de olsa aktif biçimde müdahale etmeye çalıştığı Türkiye İşçi Partisi'nden de uzaklaştı.

Türkiye sosyalist hareketinde "1971 devrimci hareketi" olarak bilinen üç siyasi akımın (THKO, THKP-C ve TKP-ML/TİKKO) tarihî anlamını kavrayabilmek için, bu kopuşun içeriğinin ne olduğunu anlamak çok önemlidir. Bu kopuş parlamentarizme karşı silahlı mücadele olarak nitelenemez. Her üç hareketin de o aşamada silahlı mücadeleyi ön plana çıkardığı, yöntem olarak fokoculuk-gerillacılığı ya da Mao Ze Dong'un Çin devriminde izlediği "uzatılmış halk savaşı" stratejisini benimsediği konusunda bir kuşku yoktur. Ama esas kopuş bu değildir.

Silahlı iktidar mücadelesini namlunun ucunda gören bu stratejilerin doğru mu yanlış mı olduğunu tartışmak elbette gerekir. *Devrimci Marksizm* dergisinde faal Marksistler olarak biz, Türkiye'nin o günkü koşullarında, işçi sınıfı 15-16 Haziran ile toplumsal ağırlığını bütünüyle ortaya koymuş ve sınıf mücadelesindeki kararlılığını belli etmişken, toplumun geniş kesimleri, işçiler ve köylüler de dâhil parlamenter politika alanını henüz mücadelenin esas mecrası olarak görürken, sosyalist hareketin işçi emekçi kitleler içinde hızla örgütlenmesi için bütün koşullar uygunken (12 Mart'ın başarısızlığı ve siyasi hayatın hızla yeniden açık çalışma

biçimlerine geri dönmesi bunun tartışılmaz kanıtıdır), komünist öncünün işçi sınıfı ve emekçi halk kitlelerini büyük ölçüde geride bırakarak öncünün cesur çıkışlarına yaslanan atılımlara girişmesini önemli bir yanlış olarak görüyoruz.

Ama dediğimiz gibi esas kopuş bu değildir. Esas kopuş, bunu mümkün kılan reformizm-devrimcilik ayrımıdır. Bu farklılığı anlayabilmek için Türkiye Komünist Partisi'nin yetiştirdiği önderlik kadrolarının Marksizmi kavrayışına ilişkin bir-iki söz etmek gerekir. Bu partinin önderleri ve aydınlar kadrosunun büyük çoğunluğu burjuva cumhuriyetinin hegemonyasından kurtulamamış, onun siyasi yelpazesi içinde legal bir yer edinme çabasının aşamamış, amaçları komünizme yer veren bir burjuva demokratik rejimi kurmaktan öteye geçmeyen bir ufka sahiptir. Bu, TİP'in başında yer alan Aybar, Boran veya Aren için geçerli olduğu kadar, daha sonra 1970'li yıllarda illegal olarak çalışmakla birlikte işçi sınıfının içinde büyük bir güç haline gelen, böylece kitle mücadelesi içinde sınanan TKP'nin kendisinin önderliği için, en başta İsmail Bilen ve ekibi için de aynen geçerlidir.

Bütün bu kadrolar da aynen gençlik hareketi gibi anti-emperyalistti. Aybar “vatan toprağı”nın bir bölümünün yabancı askerî üs ve tesislerin “işgal altında” olduğunu söylüyordu. Ama yönettiği partinin iktidara düpedüz seçikle geleceğı hayalini besleyen bir politik önderdi. Öteki yanda, Mihri Belli'nin “cuntacılar” ile çalışmasının temelinde anti-emperyalist bir mücadelenin Mısır, Irak ve Suriye’de, giderek bütün Arap dünyasında olduğu gibi askeriye'nin anti-emperyalist kanadıyla birlikte verilebileceğı hayali vardı. Türkiye'nin gelişmiş burjuva devletinin ve sermaye düzeninin, sömürgeciliğın pençesinden yeni yeni kurtulmakta olan Arap toplumları ve benzerlerindeki ittifak yöntemlerin uygun olduğu fikri, toplumların özgül farklılıklarını dikkate almayan bir strateji idi. Hiçbir şey, Mihri Belli ile daha sonra THKO'yu kuracak olan Deniz'lerin arasındaki farkı, Arap dünyasının o dönemdeki deneyiminden kendilerine çıkardıkları derslerin bir bakıma taban tabana zıt karakteri kadar iyi anlatamaz. Mihri Belli kendine Nasırcılığı ve Baas hareketini, yani Arap dünyasının devlet içinden sömürgecilikle mücadeleye girişen eğilimlerini öne çıkararak ders almıştı. Deniz'ler ise Siyonizmle ve dolayısıyla emperyalizmle silah elde çarpışan Filistin hareketini kendilerine örnek bellemişlerdi.

THKO, THKP-C ve TKP-ML/TİKKO'yu bütün öteki önderlik kadrosundan ayıran, anti-emperyalist hedeflere ulaşmak için var olan devletin tahditlerinden kur-

tulmak, temellerine ve kurumlarına meydan okumak, o devlete karşı devrimci yöntemlerle savaşa girmek konusunda kararlı bir hat benimsemiş olmalarıdır. Aybar'lar ve Bilen'ler var olan devleti muhafaza eden ama emperyalizmden kurtulan bir demokratik Türkiye için mücadele ediyorlardı. Mihri Belli ile Hikmet Kıvılcımlı (farklı nedenlerle) daha ortayolcu, yalpalayan, kararsız bir politikanın temsilcileriydi. Ama onlar da yer yer emperyalizme karşı var olan devletin içindeki güçlerle ittifak yapılabileceği hayalini besliyorlardı. Mahir'ler, Deniz'ler ve İbrahim'ler ise emperyalizmin ancak var olan devletin karşısına çıkarak defedilebileceğini kavramışlardı. Bu yüzden devletle cepheden mücadeleye giriştiler.

1971 ayrışmasının anlamı budur. 1971'e kadar "gençlik önderleri" olan bu insanlar o tarihten sonra Türkiye Komünist Partisi'nin burjuva cumhuriyetinin sınırlarını veri alan çizgisinden kopan üç farklı devrimci ve komünist örgütün önderleri olmuştur. Onlara "gençlik önderleri", "üç fidan" veya benzeri nitelemelerle yaklaşmak, onların tarihî anlamını küçümsemek olur. Bundan kaçınılmalıdır.

Burada 1971 devrimci atılımının gerçek ayırıcı yanına ilişkin anlattıklarımızı inandırıcı bulmayan ve esas ayrımın parlamenter politikanın *ilkesel olarak* reddine ve öncünün silahlı mücadelesine yaslanan bir stratejinin benimsenmesine ilişkin bir ayrım olduğunu savunanlara bu hareketin en azından iki bileşenin teorik-politik bir müktesebatı olduğunu hatırlatacağız. 1971 devrimci atılımının Türkiye solunun tarihî gelişmesi içindeki yerini anlamak isteyen herkes, Mahir Çayan'ın *Kesintisizler*'ini, İbrahim Kaypakkaya'nın Türkiye üzerine çeşitli yazılarını ve Hüseyin İnan'ın *Türkiye Devriminin Yolu* broşürünü okumalıdır. Bütün bu zahmete katlanmak istemeyen de Deniz'in idam sehpasında yaptığı konuşmanın derin anlamı üzerinde düşünmelidir.

NATO'yu yıkmaya girişen devrimciler

Siyasi bağımsızlıklarını ağır ağır el yordamıyla elde ettikten sonra dünya devrimci hareketine döndüler. Fidel'in, Che'nin Mao'nun, Giap'ın deneyimlerinden esinlendiler, kendi stratejilerini bu etkiler altında oluşturdular. Türkiye devriminin ve devrimci hareketinin 1960'lı yılların sonunda gelişmesi, aslında, her ülkede

devrimin bir büyük dünya devriminin parçası olarak geliştiğinin, değişik evrelerde dünya devrimine damga vuran farklı deneyimlerin şu ya da bu şekilde yeryüzüne yayıldığına güçlü bir kanıttır.

Ondan sonra bütün güçlerini NATO ve ABD'nin Türkiye'deki varlığına karşı mücadele üzerinde yoğunlaştırdılar. Zaten daha "gençlik önderleri" iken stajlarını yapmışlardı. 6. Filo'nun erlerini denize dökmüş, USIS'in Kızılay'daki bürosunda bomba patlatmış, "Kaynakçı Bob" Komer'in arabasını ODTÜ ziyareti sırasında kömüre çevirmişlerdi.

1970 sonundan itibaren bu yöneliş çok daha sistematik bir yola girdi. 29 Aralık'ta Ankara'da ABD Büyükelçiliği önündeki polis noktası tarandı. 25 Ocak 1971'de Tuslog ve PX'te patlamalar yaşandı. 14 Şubat 1971'de ABD'nin Ankara Balgat Üssü'nden bir er kaçırıldı. Bu eylemin devamında Kennedy Anıtı dinamitlendi. 3 Mart 1971'de ABD'nin Gölbaşı Radar Üssü'nden 4 asker kaçırıldı. 12 Mart askerî muhtırasından sonra 17 Mayıs 1971 günü İsrail'in İstanbul Konsolosu kaçırıldı ve sonunda tutulduğu evde ölü bulundu. 30 Mayıs'ta ise Sinan Cemgil, Alparslan Özdoğan ve Kadir Manga Malatya Kürecik'teki ABD Üssü'nü basmaya giderken kuşatıldı ve öldürüldü. Ertesi yıl 26 Mart 1972'de THKP-C ve THKO, Deniz, Yusuf ve Hüseyin'i idamdan kurtarmak için ortak bir eyleme giriştiklerinde yine Ünye Radar Üssü'nden biri Kanadalı, ikisi İngiliz üç teknisyeni kaçırdılar. 30 Mart günü Tokat'ın Niksar ilçesi Kızıldere köyünde mevzilendikleri evde taranarak katledildiler.

Bir buçuk yıla sığan bu eylemler arasında en derin anlam yüklü olanı, Sinan ve arkadaşlarının Kürecik baskını girişimidir. ABD emperyalizminin askerî gücünün Türkiye'deki en önemli araçlarından biri olan bu üssün hedeflenmesi, NATO'nun Türkiye'den kovulmasının, Güney Kanada'nın kırılmasının, Ortadoğu üzerindeki gözetim yeteneğinin tahrip edilmesinin ve bu toprakların emperyalizmin Sovyetler Birliği'ne karşı dünya çapında vermekte olduğu mücadelenin bir basamağı olmaksızın çıkarılmasının hedeflendiğinin kanıtıdır.

Bu durumdan iki sonuç çıkarmalıyız. Birincisi, Sinan'ların Nurhak Dağları'nda kuşatma altına alınıp sonunda yakalanabileceği açıkken doğrudan angajmana giri-

lerek öldürülmesi, Mahir ve arkadaşlarına karşı Kızıldere'de aynı kuşatma taktiği güdülebileceği halde onların da taranarak öldürülmesi ve Deniz'lerin asılması, Türkiye devletine o aşamada hâkim olan güçlerin bu meseleyi kati şekilde katliamlarla bitirmeye kararlı olduğunu hiç tartışmasız gösteriyor. Soru şudur: Bu yönelişi dayatan hangi güç olmuştur? Özel olarak ABD ve NATO, kendi çıkarlarına zarar vermeye bu kadar kararlı bir devrimci harekete karşı nasıl bir tutum almışlardır? Bugün olayların üzerinden 50 yıl geçmiş bulunuyor. Kendi tarihini bilmek bir halkın en doğal hakkıdır. ABD Savunma Bakanlığı Pentagon, Dışişleri Bakanlığı, CIA, NATO Karargâhı vb. ile Türkiye'de bunların muhatapları arasındaki bütün yazışmalar ve haberleşmeler artık gün yüzüne çıkarılmalıdır.

İkincisi, NATO meselesi dünyada ve en önemlisi bölgemizde 2022 yılında her zamandan daha fazla güncel hale gelmiştir. NATO denen emperyalist savaş makinesi, Soğuk Savaş döneminde kendi komutasında hiç savaş yönetmediği halde, 1994-95'te Bosna savaşında ve 1999 Kosova savaşında eski Yugoslavya'ya saldırarak talimini yaptıktan sonra, 2001-2021 arasında 20 yıl boyunca Afganistan halklarını hunharca katletmiş ama büyük bir yenilgiyle çekilmek zorunda kalmıştır. Ama bugün Rusya Federasyonu'na 30 yıldır uygulamakta olduğu kuşatma ve çevreleme politikasından sonra Ukrayna dolayısıyla Rusya'yı tehdit etmektedir. NATO-Rusya savaşı, nükleer silahların kullanımını da kapsayabilir. Bu yüzden genel olarak dünya için, özel olarak da Türkiye halkları için büyük bir tehdittir. Öyleyse NATO meselesi hâlâ günceldir. Deniz'lerin, Mahir'lerin, İbrahim'lerin başlattığı büyük seferberlik bugünün sorunlarına da hitap ediyor.

Bugünün Marksistlerinin görevi, 1971 devrimci hareketinin Türkiye solunun tarihinde gerçekleştirdiği devrimci-reformist kopuşunun ruhunu bütünüyle benimsemek, bu kopuşun gereklerini Leninist kitlesel proleter çalışma yöntemleriyle birleştirerek Türkiye'de, Ortadoğu'da ve dünyada elbette NATO'nun yıkılması için, ama aynı zamanda emperyalizmin ve kapitalizmin ortadan kaldırılması için mücadele etmektir.